

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA Z ZAKRESU HISTORII ŚLĄSKA

oprac. Wojciech Mrozowicz
Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
ORCID: [0000-0002-4407-0698](https://orcid.org/0000-0002-4407-0698)

240. výročí tolerančního patentu císaře Josefa II a vznik tolerančních evangelických sborů na Těšínském Slezsku. Věstník z konference Hereditas / 240. rocznica patentu tolerancyjnego cesarza Józefa II oraz powstanie ewangelickich zborów tolerancyjnych na Śląsku Cieszyńskim. Biuletyn z konferencji Hereditas, Český Těšín: Hereditas, 2023, ss. 92, ill.

Album pamiątkowy z okazji 140 lat działalności Państwowych Wodociągów na Górnym Śląsku, Katowice–Płock: Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Spółka Akcyjna, R2 Print, [2022], ss. 111, ill.

Banik Joanna, *Skubanie pierza na Śląsku Opolskim*, Opole: Narodowy Instytut Dziedzictwa. Oddział Terenowy, 2023, ss. 31, ill.

Barokowi herosi. Wrocławskie rzeźby Johanna Georga Urbansky'ego z lat 20. XVIII w., red. Piotr Oszczanowski, Wrocław: Muzeum Narodowe, 2023, ss. 77, ill. (publikacja towarzysząca wystawie Muzeum Narodowego we Wrocławiu).

Browarny Wojciech, *Anatomia nowoczesnego regionu. O związkach środowiska, kultury i pamięci*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2023 (Acta Universitatis Wratislaviensis, 4143), ss. 209, ill.

Cieplice Śląskie Zdrój. Najstarsze uzdrowisko na ziemiach polskich w listach, pamiątnikach i innych relacjach, wybór Stanisław Firszt, Jelenia Góra-Cieplice: Wydawnictwo Ad Rem, Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o., 2022 (Źródła Cieplickie, 6), ss. 178, ill.

- Czaja Stanisław, Becla Agnieszka, Ulbin Krystian, *Dobromierz. Monografia gminy*, Dobromierz–Wrocław–Białystok: Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, 2022, ss. 515, ill.
- Dmochowska Lila, *Skarb z rodowodem. O damach i rycerzach z Dolnego Śląska historie zapisane w kamieniu*, Wrocław: Yellow Point Publications, 2023, ss. 212, ill.
- Drozdowski Marian Marek, *Górny Śląsk w działaniach i opiniach Wojciecha Korfantego, jego ideowych przyjaciół i politycznych przeciwników. W 100-lecie powrotu części Górnego Śląska do Polski*, Katowice: Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego, 2023, ss. 268, ill.
- Dziedzic Marcin, *Fotografowie z powiatu świdnickiego i Sobótki do 1945 r.*, Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2023, ss. 203, ill.
- Fic Maciej, „Rzecznik historii rewolucyjnej”. Henryka Rechowicza (1929–2004) życie publiczne i naukowe, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2023 (Studia z Historii Najnowszej, 1), ss. 325.
- Franczukowski Zbigniew, *Gmina Stronie Śląskie. Kraina królowny Marianny Orańskiej na dawnej fotografii*, Polanica Zdrój–Stronie Śląskie: Wydawnictwo PRESSforum, 2023, ss. 175, ill.
- Franczukowski Zbigniew, *Wambierzyce. Dolnośląska Jerozolima*, Radków: Wydawnictwo PressForum Polanica-Zdrój, 2023, ss. 131, ill.
- Fryc Adam, Szczepańczyk Adam, *Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w dziejach Piekar Śląskich 1898–2023. Informator historyczny*, Piekary Śląskie: Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych w Piekarach Śląskich, 2023, ss. 112, ill.
- Giedrojć Barbara, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944. Max Glauer*, wstęp Bogusław Szybkowski, Opole: Wydawnictwo MS, 2023, ss. 43, ill.
- Girel Jacky, *Silésie 1940–1945. Kommando VIII.C 982*, Brens: Éditions Typhaminima, 2022, ss. 190.
- Głód Iweta, *Partnerstwo Sowiogórskie. Przyroda i historia*, Głuszycza: Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Sowiogórskie”, 2023, ss. 95, ill.

- Golik Dawid, Kryśka Jarosław, *Adelsbach* [Struga, pow. Wałbrzych] 1762. *Zapomniana porażka Fryderyka Wielkiego*, Kraków: Avalon, 2022, ss. 327, ill.
- Gołek Dariusz, *Greszel. Katalog odmian monet Leopolda I Habsburga z mennic śląskich*, Zabrze: Dariusz Gołek, 2023, ss. 93, ill.
- Grenzgänger. Alltag in einem geteilten Land / Na granicy. Codziennosc w podzielnym regionie*, red. David Skrabania, Dawid Smolorz, übers. von David Skrabania, Adam Wojtala, Dawid Smolorz, Sebastian Rosenbaum, Ratingen–Bytom: Oberschlesisches Landesmuseum, Wydawnictwo Dukle, 2023, ss. 254, ill.
- Grudziński Tomasz, *Miedzy twierdza a miastem wolnym. Miasto i mieszkańcy Świdnicy w latach 1815–1870*, wyd. 2 popr. i uzupeł., Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2023, ss. 812, ill.
- Grzonka Henryk, *Programy ze Spodka. Wydarzenia sportowe z lat 1971–2023*, wyd. jubileuszowe z okazji 100-lecia Biblioteki Śląskiej, Katowice: Biblioteka Śląska, 2023, ss. 84, ill.
- Hartmann Franz, Czapliński Marek, *Dzieje miasta Ziębice na Śląsku*, Ziębice: Gmina Ziębice, 2023, ss. 368, ill. (wolny, skrócony przekład pracy z 1907 r., uzupełniony przez M. Czaplińskiego).
- Heywood Jones David, *Moses Hirschel und die Breslauer Aufklärung. Eine Stadt und ihre Juden im späten achtzehnten Jahrhundert*, Cham: Springer International Publishing, 2023, ss. VIII, 288.
- Humberg Oliver, *Das „Latinum Ydeoma“ des Schlesiers Andreas Hündern (um 1493, gedruckt um 1503 in Breslau)*, „Mittelateinisches Jahrbuch“, 58 (2023), 1, s. 58–107.
- Intrygujące! Nasze fascynacje. Muzeum Narodowe we Wrocławiu 2018–2023*, red. Piotr Oszczanowski, Dorota Szechińska, Aleksandra Ziemiańska, Wrocław: Muzeum Narodowe, 2023, ss. 254, ill.
- Iwanicki Kamil, *Familoki. Śląskie mikrokosmosy*, Gliwice: Editio, 2023, ss. 255, ill.
- Jedynak Tadeusz, *O strajku, „Maniście Lipcowym”, Jastrzębiu i tym, co się tam działo do stanu wojennego opowiada...*, oprac. Jarosław J. Szczepański, Poznań: Instytut Kultury Popularnej, 2021, ss. 389, ill.
- Kłistała Jerzy, *Polenlagry. Niemieckie obozy internowania i pracy przymusowej dla Polaków w latach 1942–1945. Ponura karta z hitlerowskiej przeszłości*,

- Warszawa: Agencja Wydawnicza CB, 2022, ss. 342, ill. (dot. m.in. Górnego Śląska).
- Kloch Bogdan, „*Niech nam żyje Górniczy Stan...*”, czyli *Wojna o węgiel z Rybnikiem w tle. Początki i rozwój Rybnickiego Okręgu Węglowego w latach 1952–1980 z rybnickiej perspektywy (miasta – gospodarka – społeczeństwo). Zbiór tekstów*, Rybnik: Muzeum im. o. Emila Drobnego w Rybniku, 2023 (Zeszyty Rybnickie, 35), ss. 153, ill.
- Kolář Ondřej, *Boje na Moravě a ve Slezsku v dubnu a květnu 1945*, Nevojice: Jakab Publishing, 2023, ss. 50, ill.
- Korol-Chudy Aleksandra, *Policja województwa śląskiego w II RP. Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej Instytutu Pamięci Narodowej*, Katowice: Instytut Pamięci Narodowej. Oddział w Katowicach, 2023, ss. 100, ill.
- Kurpiel Anna, Maniak Katarzyna, *Porządek rzeczy. Relacje z przedwojennymi przedmiotami na Ziemiach Zachodnich (przypadek Wrocławia i Szczecina)*, fot. Łukasz Skąpski, Kraków–Szczecin: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydawnictwo Akademii Sztuki w Szczecinie, 2023 (Anthropos), ss. 303, ill.
- Kurzawa Jarosław, Słobodzian Tadeusz Józef, *Katedra Świdnicka ocalona*, Świdnica: Stowarzyszenie Rewaloryzacji i Konserwacji Zabytków Architektury Miasta Świdnicy, 2023, ss. 157, ill.
- „*Lecz ja wiem: Wybawca mój żyje*”. *Ksiądz Antoni Korczok (1891–1941). Życie, posługa, męczeństwo*, red. Piotr Górecki, Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, Warszawa–Katowice–Opole: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2023, ss. 278, ill.
- „Leopoldiana Wratislaviensia. Polska – Austria. Historia – Kultura – Nauka / Polen – Österreich. Geschichte – Kultur – Wissenschaft”, 1 (2023), ss. 232.
- Lindskog Helena, *Miejsce urodzenia Dzierżoniów*, Kraków–Budapeszt–Syrakuzy: Wydawnictwo Austeria, 2023, ss. 162, ill.
- Luty Michał, *Dziesięć lat w śląsko-dąbrowskiej „Solidarności”. Wspomnienia z lat 1980–1990*, Katowice–Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej, 2023 (Centralny Projekt Badawczy IPN „Solidarność” i Opór Społeczny 1956–1989), ss. 319, ill.

- Marek Franciszek Antoni, *Przeszłość dla przyszłości. 1000 lat dziejów. Rozmowy o Śląsku*, z prof. Franciszkiem Antonim Markiem rozmawia Ryszard Surmacz, Lublin: Multipress, 2023, ss. 432, ill.
- Mišaga Vít, *Dánský vpád. Dva roky války ve Slezsku a na Moravě 1626–1627*, České Budějovice: Veduta, 2023, ss. 381, ill.
- Naglik Iwona, *Oddanie i służba. 100 lat obecności urszulanek w Rybniku*, Warszawa: Urszulanki Unii Rzymskiej Prowincja Polska, 2023, ss. 87, ill.
- Neß Dietmar, *Gottesdienst-Räume. Dokumentation zum evangelischen Kirchenbau des 19. und 20. Jahrhunderts in Schlesien*, Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt, 2023, ss. 569
- Nowak Daniel Krzysztof, *Dominium Żmigród w latach 1785–1789 w świetle metryki józefińskiej, czyli Pierwszego katastru gruntowego Galicji*, Krosno–Kraków: Wydawnictwo Ruthenus – Rafał Barski, Avalon, 2023, ss. 527, ill.
- Od prehistorii do współczesności. Dziedzictwo kulturowe hutnictwa metali w Miasteczku Śląskim w badaniach interdyscyplinarnych i koncepcjach projektowych / From prehistory to the present day. The cultural heritage of metallurgy in Miasteczko Śląskie through interdisciplinary research and design concepts*, red. Magdalena Żmudzińska-Nowak, Rafał Radziejewicz-Winnicki, tłum. Bogumiła Zdzitowiecka, Vincent Zdzitowiecki, Gliwice: Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, 2023 (Monografia, 965), ss. 315, ill.
- Ostatnie dwudziestolecie. 75 lat Międzynarodowych Festiwali Chopinowskich w Dusznikach Zdroju 2000–2020*, red. Zofia Owińska, Duszniki Zdrój–Dzierżoniów: Fundacja Międzynarodowych Festiwali Chopinowskich, Drukarnia–Wydawnictwo Edytor Tomasz Ligieza, 2022, ss. 237, ill.
- Oszczędnością i pracę ludzie się bogacą. Poradnik rolnika z terenów Śląska Cieszyńskiego z przełomu XIX i XX wieku. Zbiór źródeł*, red. Patrycja Wądołowska, Marcin Wądołowski, Chorzów: Lokalne Dziedzictwo LH Local Heritage, 2023, ss. 206, il.
- Paszenda Mateusz, *Codziennosc wojenna i powojenna Górnego Śląska w pamięci najstarszych mieszkańców*, Łyski: Gminna Biblioteka Publiczna w Łyskach, 2023, ss. 271, ill.
- Podruczny Grzegorz, *Twierdza Kłodzko. Monografia historyczna*, Kraków: Avalon, 2023, ss. 598, ill.

- Preidl Christoph Jacob, *Osiemnaście wieków receptariusz kulinarny z Jeleniej Góry*, red. Ivo Łaborewicz, transkrypcja z rękopisu Ullrich Junker, tłum. z języka niemieckiego Józef Zaprućki, Jelenia Góra: Archiwum Państwowe we Wrocławiu. Oddział w Jeleniej Górze, 2022 (Fontes Silesiae, 2), ss. XXXI, ss. 244, ill.
- Primke Robert, *Bataliony miotaczy ognia w walkach na Dolnym Śląsku*, [Kraków]: Ridero, 2023, ss. 39, ill. (też jako e-book).
- Primke Robert, *Koźle i okolice 1945*, [Kraków]: Ridero, 2023, ss. 51, ill. (też jako e-book).
- Przerwa Tomasz, *Srebrna Góra. Przewodnik. Przyroda, historia, atrakcje, mapa*, [Złoty Stok]: Studio Art In Design SOVA, [2023], ss. 73, ill.
- Richau Martin, *Die Gebrüder Joseph, Paul und Hubert Nieborowski aus Oberschlesien – drei Priester, drei Lebenswege*, Berlin: [Martin Richau], 2023, ss. 247, ill.
- Rossija w globalnym konflikcie XVIII wieku. Semiletnia wojna (1756–1763) i rosyjskie obszcze*, red. M. Anisimow, D. Sdwiżkow, pri uczestii S. Doli, Moskwa: Nowoe literaturnoe obozrenie, 2023, ss. 439, ill. (dot. m.in. Śląska).
- Rudnik [pow. Cieszyn]. *Dzieje wioski od czasów najdawniejszych do współczesności*, red. Wojciech Świąt, Rudnik–Hażlach: Gmina Hażlach, 2023, ss. 227, ill.
- Rybak Roman, *Powiat Oleśnicki. Poznaj, pokochaj... zostań!*, Oleśnica: Oleśnicka Biblioteka Publiczna im. Mikołaja Reja, [2023], ss. 321, ill.
- Schlesisch-österreichische Kulturbeziehungen vom Barockzeitalter bis zur Gegenwart. Literatur – Theater – Politik*, hrsg. von Krzysztof Huszcza, Edward Białek, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2023, ss. VIII, 206, ill.
- Seidel-Grzesińska Agnieszka, Wisłocki Marcin, *Bellum et artes. Casus Silesiae. Sztuki piękne i religia na Śląsku podczas wojen XVII wieku / Fine Arts and Religion in Silesia during the Wars in the 17th century*, tłum. Marcelina Haftka, Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2023, ss. 167, ill. (publikacja towarzysząca wystawie Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego).
- Siebel Jacek, *Zawodowa Straż Pożarna w Katowicach 1903–2023*, Katowice: Muzeum Historii Katowic, 2023, ss. 90, ill.

- Skobel Paul, *Fundacja Klasztoru Dziewic Świętej Marii Magdaleny od Pokuty w Lubaniu na Śląsku od 1320 do 1821*, wyd. i uzup. do współczesności Edmund Piekorz, przeł. s. M. Andrzeja Przerada CSMM, ks. mgr Czesław Przerada, Lubań–Legnica: Diecezjalne Centrum Edukacyjne, 2023, ss. XXIV, 436, ill.
- Skrzypietz Aleksandra, *Z Olawy na angielski tron? Maria Klementyna Sobieska*, Olawa–Bielsko-Biała: Wydawnictwo Cum Laude, 2023, ss. 210, ill.
- Smykała Piotr, *Zalesie Śląskie. VIII wieków historii*, współpr. Andrzej Wróbel, Błażej Duk, Leśnica–Zalesie Śląskie: Urząd Gminy Leśnica, 2023, ss. 582, tabll., ill.
- Sośnik Michał, *Dzieje kościoła i parafii pw. św. Jana Nepomucena w Sławicach (1929–1985–2018)*, Sławice–Opole: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża, Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2023 (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 121), ss. 280, ill.
- Szacilo-Mackiewicz Mariola, Koryciński Wojciech, *Świdnica. Pejzaż kulturalny 1945–2020*, Świdnica: Gmina Miasto Świdnica, 2023, ss. 327, ill.
- Szawan Katarzyna, *Wojciech Korfanty. W 150. rocznicę urodzin. Katalog wystawy*, Opole: Muzeum Śląska Opolskiego, 2023, ss. 54, ill. (publikacja towarzysząca wystawie Muzeum Czynu Powstańczego w Górze św. Anny).
- Szpilakowska Lucyna, *Śmiałowickie opowieści*, Śmiałowice: Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Śmiałowice, 2022, ss. 535, ill.
- Szybkowski Bogusław, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944*, z. 9–11, R–Z, Opole: Wydawnictwo MS, 2022, ss. 16, 40, 44, ill.
- Świat biskupów wrocławskich księząt nyskich*, red. Andrzej Kozieł, Nysa: Muzeum Powiatowe w Nysie, 2023, ss. 196, ill.
- „Świetny wyraziciel i wytrwały pomnożyciel ducha narodowego”. *Wojciecha Korfante go ślady zakopiańskie i nie tylko...*, red. Maciej Fic, Jerzy Sperka, Katowice–Bielsko Biała: Wydawnictwo Cum Laude, 2022, ss. 182, ill.
- Tomanek Anita, *Francuska 12. Kalendarium działalności Domu Oświatowego na łamach „Polonii” i „Polski Zachodniej” (11 listopada 1934 – 1 września 1939 roku)*, Katowice: Biblioteka Śląska, 2023, ss. 339, ill.

Weltzel Augustin, *Besiedelungen des nördlich der Oppa gelegenen Landes. Nach Urkunden und amtlichen Actenstücken*, Erster Teil, Leverkusen–Tworkau: Josef Drobný, 2023, ss. 170 (wg wydania: Leobschütz 1890).

Zarys monografii II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Wyspiańskiego w Legnicy (lata 1948–2023), red. Mirosław Zaguła, Legnica: Stowarzyszenie „Wspólnota Akademicka”, 2023, ss. 278, ill.